

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. — 't Portiertje van Roeselare. — 301. De Kleine Tooneelspeelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in Brand. — 304. De Banne-lingen. — 305. In het wilde Land. — 306. De Wonderbare Redding. — 307. Fiere Margriet van Leuven. — 310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. — 312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Teekens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan. — 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het Gezin van den Visscher. — De Wilde Cow-Boy. — 323. Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen. — 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avontuur. — 327. De Reis in den Nacht. — De Zwarte Bende. — 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare Soldaat. — 331. Een keer Wildstroomer. — 332. Het Wonderland. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Haven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. — 336. Een brutale Feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338. De vlucht over de Schelde. — 339. Neel's avontuur. — 340. De Zwarte Ruiters. — 341. De Held van Afrika. — 342. De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vacantie. — 345. De vriend van den Indiaan. — 346. De Pelgrims en de Roofridder. — 347. De twee Gemzenjagers. — 348. Het verloren Koffertje. — 349. De Held van Maldeghem. — 350. Het verlaten Huis. — 351. De schat in den Kelder. — 352. — Het huis in de Dennen. — 353. De vriend van den Zeekapitein. — 354. De gestrafte Hoogmoed. — 355. Grootmoeders helpers. — 356. Een Vlaamsche jongen in Amerika. — 357. De jonge Kolonist. — 358. De herder van de Hooglanden. — 359. Na lijden komt verblijden. — 360. De twee Robinson Crusoe's. — 361. Edelmoedigheid beloond. — 362. De Durver. — 364. De Durver in de Prairie. — 365. De jonge Hovenier. — 366. De sluwe Goochelaar. — 367. De valsche Boudewijn. — 368. De zonderlinge Bezoeker. — 369. De schrik van het Dorp. — 370. De Plaag-geest. — 371. Bij de Eskimo's. — 372. Ewyn, de lijfeigene. — 373. De eenzame hoeve. — 374. Het Schot in den Avond. — 375. De Stiefmoeder. — 376. Gescheiden Vrienden. — 377. Het Avontuur der Kerstzangers. — 378. Hoogmoed gebroken. — 379. De Cirkusjongen. — 380. Uit het Cirkus. — 381. Het Spookschip.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Baasrode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr 391.

A. HANS.

Egmonts Page in Spanje

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

De Page van Egmont in Spanje

I.

— God behoede u, mijn zoon, zei baron van Elsbeke ontroerd tot zijn zoon, die afscheid nam voor een lange en gevaarlijke reis.

Ze stonden in een zaal van het klein kasteel. Door de ramen zag men het golvende land van Zuid-Vlaanderen, met Oudenaarde in het verschiet.

— Joris, gij vertrekt voor een werk van barmhartigheid en rechtvaardigheid, hernam de vader. Ik ben fier op u. Mijn gebeden zullen u volgen. Biggelt er nu een traan op mijn wang, het is niet van zwakheid. Ge weet hoe lief ik u heb...

— Vader, gij zult me altijd voor den geest staan, antwoordde Joris. Ik draag uw zegen mee, dat is voor mij een groote kracht.

Ze hadden al veel over den grooten tocht gesproken, maar nu was het 't oogenblik van het afscheid en dit greep beiden aan.

Joris van Elsbeke was nu bijna negentien jaar. Hij had een flinke gestalte, een knap gezicht met

een paar trouwe, heldere oogen, en ook een goed hart. Zijn moeder was al gestorven. In denzelfden grafkelder rustten ook twee zusters. Nu bleef de ziekelijke baron alleen... Dat hinderde Joris wel. Maar zijn vader wilde hem daarvoor niet aan het klein kasteel binden. Hij had bovendien een trouwen dienaar en een brave huishoudster.

Rolf, de knecht, stond op het plein met het paard. En even later reed Joris heen. Op den heuvel wuifde hij nog eens. Vader zwaaide terug met een doek.

Toen liet Joris van Elsbeke zijn paard draven. Het was en schoone Lentedag van het jaar 1568. Het waren benauwde tijden voor onze gewesten. Filips II, koning van Spanje, was ook de vorst van ons volk, dat hij echter verdrukte. En om allen opstand te bedwingen had hij den hertog van Alva, een wreed man, naar hier gezonden met Spaansche soldaten. Reeds veel Vlamingen, en Brabanders waren ter dood gebracht. Sommige edelen hadden den koning gesmeekt zachtmoediger en rechtvaardiger te zijn. Ook zij moesten het schavot beklimmen of leefden in ballingschap.

Joris kwam te Sottegem aan. Bij de kerk stapte hij af. Hij bond zijn paard aan een paal en trad het bedehuis binnen.

Hij knielde op een zerk. Daaronder was de graaf van Egmont begraven. Joris had Egmont

als page gediend. Maar ook deze edelman stierf op het schavot. Hij werd te Brussel met graaf Hoorne onthoofd. Joris had toen op de Groote Markt gestaan, het hart vol droefheid, maar ook vol machteloze woede. Egmont viel als martelaar voor de vrijheid. Hij ook had den koning tot rechtvaardigheid willen bewegen. En dat noemde men opstand (1).

Joris bad nu. Hij veegde een traan weg. Hoe jong hij ook was, hij had al zooveel leed gekend.

De page van Egmont stond weer op.

— Graaf, ik wil dapper en moedig en recht-schapen zijn, als gij, sprak hij als een vurige belofte.

Joris reed voort. Hij kwam voorbij een kasteel. Het stond daar verlaten. Het park was verwilderd. Hier had Egmont met zijn gezin veel ver-toefd. Maar Alva nam al de goederen van den graaf in beslag. En ook dit kasteel werd gesloten voor de weduwe Sabina van Beieren, en haar elf kinderen.

De familie was verspreid. opgenomen door familieleden of de zonen in dienst bij edelen.

Droevig keek Joris naar het slot. Zooveel herinneringen kwamen bij hem op. Egmont was voor hem zulk een goede meester geweest, en de gravin als een tweede moeder.

Joris reed verder in de richting van Brussel. Hij nam nu afscheid van zijn gewest. Het zou voor langen tijd zijn. Hij moest naar Spanje. Daar vertoefde de heer van Montigny, broeder van graaf Hoorne. Hij was ook een vriend van Egmont geweest. In 1566 vertrok de heer van Montigny met graaf Bergen naar Spanje. De landvoogdes zelf had hem daarheen gezonden, om met den koning over den toestand der Nederlandsche gewesten te spreken en Filips tot meer gematigheid aan te zetten. Reeds twee jaar vertoefde Montigny ginder. Zijn oude moeder en jonge vrouw hoorden weinig nieuws van hem. En ze vreesden, dat Filips II hem belette terug te keeren. Hoe valsch hadden de koning en Alva Egmont behandeld. Eerst toonden ze zich vriendelijk; dan werd Egmont verraderlijk gevangen genomen en onrechtvaardig ter dood veroordeeld.

Wat zou er daar in Spanje met Montigny gebeuren?

Om dit te onderzoeken, moest Joris van Elsbeke nu de groote reis ondernemen.

Gravin van Egmont, die bevriend was met de oude gravin Hoorne, had aan den vroegeren page gedacht voor die taak van vertrouwen en naastenliefde. Ze wist, dat Joris een edelmoedig karakter had en moed betoonde. Ze deed niet te

vergeefs een beroep op zijn hulp voor de oude edelvrouwe en de jonge barones Montigny.

Joris nam de opdracht aan, hoe gevaarlijk ze ook was.

Nu reed hij naar Brussel om nog een laatste gesprek te hebben met de familieleden.

Morgen zou hij met eenige dienaren der gravin de groote reis beginnen.

II.

In een kamer van een adellijk huis te Brussel was een klein gezelschap bijeen. In een zetel zat de oude gravin Hoorne. Ze had een lijdenstrek op haar gelaat. Geen wonder: haar oudste zoon stierf op het schavot en de tweede vertoefde als gevangene in Spanje. Ze had nu vernomen, dat hij voor de rechtbank van Alva als oproerling werd gedaagd. Die rechtbank, de Raad van Beroerten, maar door het volk den bloedraad genoemd, had ook Egmont en Hoorne en vele andere edelen en burgers ter dood veroordeeld. Men zou ook Montigny kunnen vonnissen zonder hem naar Brussel te laten overkomen. Naast gravin Hoorne bevond zich de nog jonge vrouw van den heer van Montigny. Ook gravin van Egmont was aanwezig. Tegenover deze dames hadden Joris en twee dienaren van gravin Hoorne plaats genomen. De

ze dienaren, een jonge man en een oudere, zouden Joris naar Spanje vergezellen

Men sprak over de reis.

— Jonker van Elsbeke, zei de oude moeder tot Joris, nu vraag ik u niet alleen meer om nieuws in te winnen over mijn zoon, maar ook om al het mogelijke te doen, hem te bevrijden. Als hij niet vlucht, is hij verloren. Ik heb niet de minste vertrouwen in die rechtbank. Graaf Hoorne en graaf Egmont waren ook onschuldig. Gij hebt ze beiden zien sterven

— De hertog van Alva wil ook het leven van Montigny, verzekerde gravin Egmont. Hij haat onze edelen. En ik heb ondervonden, hoe valsch hij is.

— Wij zullen alles doen, wat we kunnen om den heer van Montigny te bevrijden, beloofde Joris.

— Maar hoe wilt ge door Spanje reizen? vroeg de oude dame.

— Ik heb een goed plan, zei Walter, de oudere dienaar. Toen ik twintig jaar was ben ik ginder al geweest. Ik ging ter bedevaart naar St. Jacob. We waren met velen. Nog altijd trekken talrijke pelgrims van hier er heen. En wij moeten ons ook als bedevaarders verkleeden. We zullen trouwens ook op de Heilige plaatsen bidden voor het behoud van den heer van Montigny en voor het gelukken van onzen tocht. Als pelgrims wekken

we geen achterdocht. Op den tocht kunnen we dan onderzoeken, waar de heer van Montigny zich bevind.

— Volgens de laatste berichten is hij te Segovia, zei de echtgenoot van den edelman.

— O, ik ken die stad. De pelgrims trekken er door naar St. Jacob, hernam Walter. We moeten dan te weten komen, waar zich de dienaren van onzen heer bevinden.

— En zijn page Arthur de Munter, hernam mevrouw van Montigny. Ik weet zeker, dat hij zijn heer niet zal verlaten hebben. Hij is een trouwe jongen.

Zoo werden er nog allerlei bijzonderheden besproken. Joris, die Spaansch kende, zou de leider zijn. En de moeder en vrouw van Montigny waren hem zeer dankbaar.

Nog voor den avond reden vier reizigers heen, naar Antwerpen. De vierde was een dienaar, die de paarden moest terug brengen, want Joris en zijn gezellen zouden te Antwerpen inschepen voor Portugal. Bij hun bagage waren ook pelgrimsgewaden.

Joris liet zich onderwege door Walter allerlei bijzonderheden over de bedevaarders vertellen.

— De pelgrims zijn veelal arme lieden, zei de oude dienaar. En in de Spaansche steden en dorpen zingen ze, om aalmoezen te krijgen.

— En wat zingen ze dan?

— Godsdienstige liederen?
— In het Vlaamsch?
— O ja... De Spanjaarden verstaan er wel geen woord van, maar dan weten ze het toch, dat het pelgrims zijn, die van ver komen, en ze geven hun een kleinigheid of wat voedsel.

Joris zweeg een poosje.

— Ik heb iets bedacht, zei hij dan. Wij zullen ook zingen.

— O ja, dat moeten we doen als bedevaarders, hernam Walter.

— En ik heb een luide, kloeke stem, verzekerde Klaas, de jongere dienaar.

— Maar ik zal een bijzonder lied maken, vervolgde Joris.

— Kunt gij dichten? vroeg Walter.

— O, of het rijmt dan niet, dat komt er niet op aan. Ik maak een verhaal en dat zingen we daar, waar de heer van Montigny gevangen zit. Volgens mijn gedacht is hij streng opgesloten, nu hij voor den bloedraad gedaagd is.

— O dat is zeker! stemde Walter toe.

— Wat deed Alva met mijn heer, graaf Egmont! Deze was eerst twee weken gevangen in Alva's huis. Hij zat op een bovenkamer, waarvan de luiken ook bij dage gesloten waren, zoodat er altijd kaarsen brandden. De muren werden met zwart laken behangen. En daarna moest de graaf naar een gevangenis te Gent. Ze brachten

he

hem — en graaf Hoorne ook — terug naar Brussel. Maar nooit mocht de gravin bij hem komen. Wij moeten er dus niet aan denken, dat we den heer van Montigny zullen kunnen spreken. Toch moet hij weten, dat we hem willen helpen. En we dienen hem te waarschuwen. Misschien vertrouwt hij nog op de goedheid van den koning. Zoo was het mijn arme heer ook. Hij werd gevangen genomen, nadat Alva nog juist vriendelijk met hem had gesproken. Daarom zullen we aan den heer van Montigny meedeelen, wat er met zijn broer is gebeurd. Dan weet hij, dat hij alleen door de vlucht zijn leven kan behouden. Anders weigert hij wellicht te vluchten. Mijn ongelukkige heer werd ook gewaarschuwd en nog wel door den zoon van Alva zelf. Die zei hem even voor de gevangenneming, dat hij Brussel moest verlaten. Had de graaf het maar gedaan, doch hij geloofde aan geen gevaar.

— Hoe wilt ge dat aan den heer van Montigny allemaal vertellen, als ge er niet bij geraakt? vroeg Klaas.

— Luister... Daarvoor maak ik een verhaal. Ik vertel daarin, dat Hoorne onthoofd is, dat Montigny ook bij den bloedraad aangeklaagd is en wij gezonden zijn door zijn moeder en zijn vrouw om hem te helpen vluchten. En dat verhaal zingen we, zooals bedevaarders hun liederen zingen. Het is Vlaamsch en de Spanjaarden zullen ons

niet verstaan. De heer van Montigny kan alles hooren.

— Dat is waarlijk slim bedacht! riep de oude Walter uit.

— O, en ik zal zingen met mijn luide stem, dat het tot in den diepsten kelder klinkt! verzekerde Klaas. Ik merk wel, dat gij scholen gedaan hebt, jonker. Wie zou zoo iets verzinnen.

— Och vriend, dat leert ge niet op school maar door de benauwdheid van deze tijden. Tegen het geweld der Spanjaarden moeten wij list stellen...

— List zullen we bij alles moeten gebruiken, oordeelde Walter.

— Ja, we moeten naar omstandigheden handelen en alles van nabij onderzoeken, zei Joris.

— O, konden we den heer van Montigny bevrijden! wenschte Klaas. Als we het geluk hadden hem te Brussel-binnen te brengen.

— Te Brussel? vroeg Walter. In het hol van den leeuw zeker... of beter van den bloedhond zooals ze Alva noemen. Klaas, ge moet beter nadenken en niet zulke dwaze dingen zeggen.

— Waar moet mijnheer dan heen?

— Naar Duitschland, waar Filips en Alva niets te vertellen hebben...

— Maar als we terug keeren is Alva misschien al weggeborsteld of zelf aan de galg gehangen. Het volk wordt zijn gebeul moe.

Joris was weer in gedachten. Hij zon reeds op het verhaal, dat hij samen moest stellen. In weinig woorden diende hij veel te zeggen. De heer van Montigny moest het duidelijk begrijpen. Als Joris het voor elkaar had, zou hij het zoo dikwijls voor zeggen, dat Walter en Klaas het ook van buiten kenden. En Klaas scheen niet gemakkelijk van aannemen. Ook moest er een zangwijs bedacht worden.

Er was dus werk op de lange scheepreis.

Te Antwerpen begaven ze zich naar een herberg, waar de waard een bekende was van Walter. Daar overnachtten ze. De paarden werden gestald. De vierde bediende bracht ze den volgenden dag terug.

Na drie dagen konden Joris en zijn gezellen inschepen. Ze hadden zich in hun pelgrimsgevaad gehuld. Toen ze aan boord waren, stond een Spaansch soldaat op de kade, en staarde naar de bedevaarders. Een jonge man sprak hem aan.

— Dat zijn wel brave lieden om zoo ver op pelgrimage te gaan, zei hij, wijzend naar de rivier.

— Ja. Ik wilde dat ik mee mocht. Dan zag ik mijn land terug.

De jonge man wendde zich weer spoedig af.

— Ik vertrouwde dien soldaat niet, maar hij vermoedt niets, mompelde hij.

Deze jonge man was ook een dienaar van me-

vrouw Hoorne. Hij had opdracht gekregen, om te onderzoeken of de drie koene kerels veilig vertrokken. Hij was nu gerust. Hij kon dit goede nieuws aan zijn meesteres melden

III.

Wij weten dus dat de heer van Montigny zich naar Spanje begeven had, om den koning te bewegen de Nederlanders met minder gestrengheid te behandelen. Hij werd door Filips vriendelijk ontvangen. Maar welhaast ondervond hij, dat de koning hem bedroog. De edelman wilde naar België terugkeeren. Filips verzocht hem te blijven, voorgevende dat ze spoedig samen naar Vlaanderen zouden reizen. Montigny werd eerst niet gekerkerd, maar nauwkeurig bespied. Op zekeren dag reed hij naar een nabij gelegen dorp. Eensklaps zag hij zich omringd door een vijftigtal spionnen, die zoo noodig hem moesten beletten te ontsnappen. Weldra echter veranderde de houding van den vorst. Egmont en Hoorne waren te Brussel gedood. De bloedraad beschuldigde Montigny eveneens en hij werd in de burcht van Segovia opgesloten. Men voerde hem in een hoogen toren en liet hem scherp bewaken door acht Spanjaarden. Zijn page mocht bij hem blijven.

't Was in 't midden van Juli 1568. Montigny zat treurig in zijn kerker met zijn page, Arthur de Munter. Eensklaps hief hij het hoofd op. Buiten klonk gezang.

— Pelgrims, sprak hij. Vlamingen of Branders. Luister maar, zij zingen Vlaamsch.

Maar diep ontroerd sprong hij recht.

Zijn page greep hem bij den arm.

— O, heer, luister, fluisterde hij.

— Stil... stil...

Beiden verstonden duidelijk, wat de pelgrims zongen.

O, heer van Montigny, wij zijn uit Brussel gekomen, gezonden door uw edele moeder vrouwe, om u bij te staan. Vertrouw niet op de beloften van den koning. Uw broeder deed het ook en hij werd te Brussel op de markt onthoofd. Samen met zijn besten vriend. Wij willen onderzoeken, hoe we u kunnen bevrijden. Als we u het middel aan de hand doen, aarzel dan niet. Uw edele moeder en vrouwe treuren om u. Montigny zonk op een bank neer

— Mijn broeder! kreunde hij.

Weer hief hij het hoofd op. De pelgrims herhaalden hun lied. Door het hooge, kleine raam konden de heer en de page niet op straat zien. Hoe gaarne hadden ze de boden uit hun land aanschouwd.

De bedevaarders zongen nu verder. Het was een ander lied. Ze mochten geen achterdocht wekken door alleen voor het kasteel hun stem te laten klinken.

— Mijn broeder is onthoofd, zoo laten ze het mij weten, zei Montigny tot de Munter. Met zijn besten vriend, dat moet graaf Egmont zijn. En andere edelen? O, wat gebeurt er te Brussel!

De edelman weende. Hij was heftig bewogen. En hij dacht ook aan zijn vrouw en moeder. Zou hij hen ooit weder zien?

— Heer, het is verschrikkelijk nieuws, sprak de page. Maar de boden geven u toch ook moed. Ze willen trachten u te bevrijden!

— Hoe zouden ze het kunnen! Ik zit hier opgesloten in een toren, met acht soldaten voor de deur van mijn cel. Och, mijn lot is beslist... Ik zal mijn vrouw en moeder niet meer terug zien. Ik was vier maanden gehuwd, toen ik naar Spanje moest. Mijn goede vrouw zal spoedig weduwe zijn. O, toen we trouwden te Antoing, onderscheidde mijn broeder en Egmont zich nog zoo bij het steekspel. Men vierde schitterende feesten... De landvoogdes zoud afgezanten, om me geluk te wenschen. Het was alles eerbewijs. Wat is een mensch? Nu zit ik als een misdadiger op mijn dood te wachten! En waarom? Wat misdeed ik? Ik gehoorzaamde aan de landvoogdes,

de zuster van den koning. Zij zond mij naar dit land...

— Heer, die boden geven mij toch moed, hernam de page.

— Het zijn zeker trouwe dienaren van mijn moeder, en ik ben hun zeer dankbaar voor dezen verren tocht. Maar wat zullen ze kunnen doen? Denkt ge, dat ik nu nog aan de ziekte van mijn vriend Bergen geloof?

De heer van Montigny was met den markies van Bergen naar Spanje gekomen. Ook deze edelman werd afgezonderd. Men beweerde dan, dat hij krank geworden en gestorven was

— Misschien hebben ze hem wel vergiftigd, sprak Montigny.

En dit werd nadien door velen geloofd.

— O, ik doorzie het heele spel, hernam de heer van Montigny tot zijn page. Ik moest met den koning spreken over den toestand in de Nederlanden. En dikwijls ben ik bij hem geweest en twintig maal hetzelfde herhaald... Wat baatte het? Nooit kreeg ik een oprecht antwoord van den koning. Ik vroeg, om naar Brabant terug te keeren. Ik was hier niet meer noodig... Ik mocht nog niet weg. De koning moest nog verder spreken. Dan zouden we samen gaan. Hij wilde ook naar de Nederlanden. Maanden verliepen. Ik voelde, dat ik niet vrij meer was... O, alles valsheid om me op te houden en nu Alva te

Brussel is, mij gevangen te zetten. Ik geraak hier niet meer buiten! Arthur, vertrek gij maar... U zullen ze laten gaan!

— Neen, heer, ik verlaat u niet! sprak de page.

— Wie weet, wat ze dan met u nog doen? Ze laten u al niet meer buiten het kasteel. Maar ge moogt toch naar beneden, en zult wel kans zien eens weg te sluipen...

De page verzekerde echter, dat hij bij zijn meester bleef. Montigny was nu nog zwaarmoediger.

— O, mijn arme vrouw! kloeg hij. En dan mijn oude moeder... Een zoon is reeds gedood. Wat moet ze geleden hebben! En mij verliest ze ook! God geve haar kracht om dit zware kruis te dragen!

IV.

Joris, Walter en Klaas waren dus in Spanje aangekomen. Ze hadden zich als pelgrims vermomd en zoo waren ze van stad tot stad getrokken tot in Segovia. De waard van de kleine herberg, waar ze nachtverblijf kregen, vroeg van waar ze kwamen. Toen Joris het hem vertelde, zei de waard, dat er op het kasteel een heer uit hun land gevangen zat. Toen wisten onze bedevaarders genoeg. En ze zongen bij het slot hun

droevig verhaal. Nu slenterden ze door een andere straat. Een jonge man kwam ze achterna.

— Ge zingt geen Vlaamsch meer, sprak hij in deze taal.

Joris schrok, vreezend dat ze al ontdekt waren.

— Maak u niet ongerust, hernam de onbekende. Ik ben een vriend. Maar wat hebt gij daar gezongen? Is graaf Hoorne onthoofd?

— Ja...

— O, wat zal mijn meester bedroefd zijn. Hij moet het boven in zijn toren gehoord hebben.

— Uw meester? vroeg Joris verbaasd.

— Ja. Ik ben de kok van den heer van Montigny.

— Uw gezicht is me niet vreemd, sprak nu Walter. Heet gij niet Jeroen?

— Ja, zeker... En gij, wel onder uw kap herken ik de tronie van Walter Janszoon, die de oude gravin van Hoorne diende...

— Ja, die ben ik...

— Voorzichtig! We moeten ons niet te goede vrienden toonen. Dit is een akelig land van spionnen en verklikkers. En ze nijpen iemand ergens in een hoek dood, als ware een mensch maar een spin, hernam Jeroen. O, toen ik u voor het kasteel hoorde, had ik wel dadelijk op u willen toestormen. Ik vernam uw nieuws. Maar ik bedwong me... ik moet voorzichtig zijn...

— Waar kunnen we dan spreken? vroeg Joris, die onverwacht in dezen man een helper zag.

— Ja, waar? Laat me eens nadenken! Kom, ginder is een taveerne... De waardin kent natuurlijk geen Vlaamsch en ze is dan nog zoo doof als een pot... Ik maak haar wijs, dat ik zoo blij ben eens landgenooten te ontmoeten, dat ik ze onthalen wil op een dronk.

— Maar vriend, ga eerst eens aan den heer van Montigny vragen of hij onze boodschap verstaan heeft! zei Klaas naïef.

— Ik mag niet bij hem komen, antwoordde Jeroen. Mijn meester wordt als gevangene streng behandeld. Hij zit in een torenkamertje.

— Vraag het dan voor de deur!

— Maar jongen, voor de deur zitten soldaten.

— Dan krijgen wij er hem nooit uit, vreesde Klaas.

— Hij moet uw gezang gehoord hebben, verzekerde Jeroen.

— O, ik zette mijn stem uit, zooveel ik kon, hernam Klaas. Ze klonk boven dien van jonker van Elsbeke en Walter uit.

— Noem geen namen! vermaande Joris.

— Dat is het beste, stemde Jeroen toe. En vooral niet dien van den gevangene.

— Maar als ik eens even aan de soldaten vroeg om bij den heer te mogen... als pelgrim.... stelde Klaas voor.

— Houd uw mond. Ge weet niet, wat gekletst! bromde Walter.

Jeroen leidde het drietal naar een kleine herberg. En in het Spaansch natuurlijk zei hij aan de oude waardin, dat hij deze pelgrims op straat ontmoet had en blij was weer eens de eigen taal te kunnen spreken.

De vrienden zaten dan bijeen in een hoek. Er waren nu geen andere klanten.

— Dus zijt gij de kok van den heer? vroeg Joris.

— Ja, en nog in dienst. Beneden in het kasteel mag ik het eten gereed maken voor hem. Een soldaat komt dat halen. Ik bak ook zijn brood op Brabantsche wijze. Die gunst staan ze hem nog toe. En zoo lang ik voor hem werken kan, wil ik niet heengaan, al verlang ik naar mijn land. O, ik moet me hier zoo dikwijls inhouden. Ik zou soms zoo gaarne eens op die soldaten ranselen. Ze spreken over Brabant, alsof het een vuilnisbelt is. En wij zijn volgens hen hun slaven... Maar een mensch moet zwijgen.

— Ik zou ze toch eens afranselen, al kreeg ik dan tien maal zooveel terug, beweerde Klaas.

— Ze zouden u een kopje kleiner maken. Ge kent Spanje niet. De een wantrouwt den ander. Het is al bespieden, verklikken, elkaar benijden. Wat heeft onze heer nu misdaan? Hij is een oproermaker, zeggen de soldaten. Waar heeft hij

oproer gemaakt? Hier in Spanje? Al bijna twee jaar loopen we ons hier te vervelen... Hij mocht niet terug... De koning moest hem gedurig spreken. Jawel, hem spreken, tot ze hem hier brachten en opsloten. Eerst waren we te Madrid. Dat kon er nog door, doch in dit nest zou een mensch van sjagrijn dood gaan.

— Het is braaf, dat ge blijft, sprak Joris. Maar zeg eens, kan ik in zulk een brood niet een briefje voor mijnheer verbergen?

— Ja, dat was een gedacht, zei Klaas. En vraag hem of hij mij heeft hooren zingen?

— Houd nu toch uw wafel dicht, snauwde Walter. De tijd is te kostbaar voor uw gekletst. Laat den jonker aan het woord.

— Ja, ik zou in het brood wel een briefje kunnen stoppen, zei Jeroen.

— Goed... Dan kan ik mijnheer al iets laten weten. Ziet de toren, waarin hij zit op straat uit?

— Ja...

— Er zijn natuurlijk ijzeren staven voor.

— Ja... Die hebben ze hier zelf voor veel huizen. Aan dieven en ander gespuis is er geen gebrek. Dat ze die kerels opsluiten in plaats van mijn heer!

— Die tralies kunnen doorgevijld worden. Als we een vijl in een brood verbergen, fluisterde Joris.

— Ge hoort, dat hij scholen gedaan heeft. Wie

zou nu aan zoo iets denken! stamelde Klaas verbaasd.

Walter gaf hem een duw.

— Gij klapt ons nog aan de galg, waar schuwde hij.

— Ze verstaan ons immers niet.

— O(ik zie wel kans om een vijl in een brood te steken, sprak Jeroen.

— Een touw niet...

— Dat zou heel lang en dik moeten zijn om van uit den toren tot bij den grond te reiken, maar dat kan niet in een brood.

— Jawel, zei Klaas, als ge een heel groot brood bakt.

— Daar is hij weer, bromde Walter. Ik zal nog een doek voor uw mond binden...

— Zou er niet een van de soldaten om te koopen zijn? hernam Joris.

— Dat is wat anders... Een is erg geldzuchtig! Die heeft voor wat geld wel eens wat binnen gesmokkeld...

— Wel, we doen het touw in een koffertje...

— Anders zou ik het wel, met een steen er aan, naar boven kunnen gooien, zei Klaas. Bij ons op het dorp, kon ik den haan van den toren raken.

— Met dien soldaat is iets te doen, oordeelde de kok. Wel, ge geeft me hoop... Konden we mijnheer en zijn page verlossen en samen weg-

vluchten, hoe zou ik God en de Heiligen danken!

— Dus de page is ook gevangen? vroeg Joris.

— Zoo goed als gevangen... Hij mag nog eens naar beneden komen, maar toch niet met mij spreken...

— Is het de Munter? vroeg Walter zacht.

— Ja...

— Een brave jongen.

— Dat geloof ik! Om zoo bij zijn meester te blijven! Hij zal hem nooit verlaten.

— We moeten mijn plan uitvoeren, besloot Joris. Wie waagt, die wint.

— Dat zeg ik ook, stemde Klaas toe.

Men sprak van elkaar hier 's avonds weer te ontmoeten.

Om geen wantrouwen te wekken stapten de bedevaarders opnieuw zingend door de straten en de stem van Klaas klonk boven de andere uit.

V.

De heer van Montigny had dien nacht niet geslapen, maar gedurig liggen denken aan zijn vrouw en moeder en zijn gedooden broeder.

Het was nu morgen. Een soldaat bracht het versche brood binnen. De page brak het in stukken, om het ontbijt op te dienen.

Hij keek verrast toe. In het kruim zat een briefje. Hij vouwde het open en bekeek het.

Montigny lag nog moedeloos op zijn legerstede in een hoek van het somber vertrek.

— Heer, fluisterde de page. men is aan het werk voor u... O, heb goeden moed!

— Wat is er dan?

— In het brood zat een briefje... Luister, wat men schrijft:

« Wij willen u bevrijden. In een volgend brood » zal een vijl verborgen zijn. Verwijder daar- » mede de tralies voor het raam. Een lange koord » zal volgen, waar langs ge naar beneden kunt » geraken. Op een ander briefje melden we u » nacht en uur van de vlucht. Uw helpers staan » dan klaar ».

Montigny rees op en overliep het schrift.

— O, nu krijg ik weer hoop, zei hij.

— Dat is van die pelgrims.

— Ja, het moeten trouwe moedige mannen zijn. O, misschien lukt hun plan!

Den volgenden dag wachtte de page ongeduldig het brood af. En toen het eindelijk gebracht werd en hij het brak, vond hij twee vijlen.

— Ze houden woord, zei de Munter tot zijn heer.

— Ik krijg meer en meer hoop... Maar hoe zullen ze ons een lange, dikke koord bezorgen? Die kan niet in het brood!

— Ze vinden er ook wel iets op. We kunnen

vannacht aan het werk. Het is voor uw vrijheid.

De dag viel nu dubbel lang.

Laat op den avond, toen de soldaten voor de deur sluimerden, of toch wel versuft zouden zijn, vingen de gevangenen hun taak aan. Er waren zes dikke staven voor het raam, eigenlijk een luchtgat.

't Was een werk van veel geduld, Dat begrepen de helpers beneden ook. Na den eersten nacht waren twee tralies half doorgevijld. Een week moest met dezen arbeid verlopen.

In elk brood was een bemoedigend briefje. De bedevaarders zwierven ook buiten de stad, om geen vermoeden te wekken.

Den vijfden dag, 's avonds, trad een soldaat de cel binnen. Hij scheen gejaagd en haalde van onder zijn mantel een doos.

— Van den kok, zei hij. Niets zeggen... steek ze onder de matras...

En vlug verdween hij weer.

— Het touw, fluisterde de Munter.

Met bevende handen opende hij de doos. En ja, ze hield en lang, dik touw in.

Vlug verborg de page het in zijn bed.

— O, het gaat goed, zei hij verheugd.

— Ik geloof, dat we weg geraken... sprak Montigny hoopvol. Dat moeten wel trouwe dienaren zijn. Kwamen ze nog maar eens zingen!

— O, dat zullen ze niet meer doen. Het kon

achterdacht wekken. Maar we krijgen een briefje waarop de laatste onderrichtingen zullen staan. Vannacht nog eens dapper gevijld. Dan staan alle staven zoo los, dat we ze in een handomdraai wegnemen.

Ze mochten de tralies natuurlijk niet vooraf verwijderen, want dat zou de overste, die eenige keeren per dag binnen trad, dadelijk opgemerkt hebben...

Zoo naderde de gewichtige nacht.

VI.

Joris en zijn makkers stonden gereed om weer naar een der dorpen te gaan... Vanavond moest de vlucht plaats hebben. Men had berekend, dat de staven nu doorgevijld moesten zijn. Het touw was in bezit van de gevangenen... Men behoefde dus niet langer te wachten...

De zoogenaamde pelgrims wilden weer in de ronde zwerven, om in de stad niet te veel opgemerkt te worden. Straks zou Montigny in een brood het laatste briefje ontvangen... Joris wist, waar hij paarden kon koopen, twee uur van de stad.

Allen waren in spanning.

De bedevaarders overnachtten steeds in de taveerne, die Jeroen hun aangewezen had. En nu verlieten ze deze. Ze kwamen langs het kasteel.

— Niet naar boven zien, fluisterde Walter tot Klaas.

— Dat weet ik ook wel... Vanavond zal ik de koord vast houden, dat de heer zich niet aan de muren schramt. Ik ben de sterkste van u allen... Ik zou eens willen weten of Jeroen het brood al bezorgd heeft. O, kijk... Jeroen wordt daar door soldaten buiten gebracht.

— Vlucht! Alles is mislukt! riep de kok tot zijn drie vrienden.

Deze ontstelden geweldig. Maar ze aarzelden niet. Ze verdwenen in een nauwe straat.

En soldaat zette ze na. Het werd een wedren voor het leven.

— Maar ik laat me niet levend pakken! kreet Klaas.

De soldaat kende de wijk en door een bocht af te snijden, bereikte hij de pelgrims.

— Allen mee naar het kasteel! gebod hij.

— Ik versta geen Spaansch en dat is voor u! schreeuwde Klaas.

Hij gaf den krijgsman zulk een geweldige stamp in de maagstreek, dat de man kermend van pijn omver rolde. Een burger, die hem wilde helpen, week nu vol ontzag achteruit.

— Ik heb geen scholen gedaan, maar ik heb goede stelten onder mijn lijf! riep Klaas.

Ze waren dadelijk buiten de stad.

— Onze bedevaartmantel afwerpen! sprak Joris. Dan kennen ze ons zoo gauw niet.

Ze veranderden dikwijls van richting. Eer de soldaat bekomen was van hetgeen Klaas hem had toegediend en zijn wedervaren aan het kasteel verteld had, waren Joris en zijn gezellen al een heel eind uit de buurt.

Joris weende van spijt.

— Mislukt! kloeg hij. En alles ging zoo goed.

— Maar hoe is dat nu mislukt? vroeg Klaas.

— Kunnen wij dat weten! snauwde Walter.

— Sla nu zulk een toon niet aan. Zonder mij zat ge in een kelder met een ketting aan uw been, oude brompot! snoefde Klaas.

— Nu niet twisten, hernam Joris. We moeten voort... en zorgen rap buiten het land te zijn. Er zullen ons gauw genoeg spionnen op de hielen zitten... We kunnen voor den heer van Montigny niets meer doen.

Juist dien morgen was de hoofdman der soldaten van het kasteel vroeg gekomen. Hij zag juist hoe het brood naar boven werd gebracht.

— Wordt dat niet elken dag onderzocht? vroeg hij aan den krijgsman.

Deze antwoordde ontkennend.

— Hoe dom! riep de hoofdman uit, en kwaad brak hij het brood aan stukken.

Hij vond het briefje.

— Hier is het bedrog al, hernam hij zelf ver-
rast.

Hij begreep niet, wat er op stond, want hij kende geen Vlaamsch. Jeroen werd geroepen. De kok verbleekte... Alles mislukte. Het was of het kasteel rond hem draaide.

— Wat staat er op dit briefje? Vertaal het, en bedrieg me niet, want dan zijt ge een kerel voor de galg! dreigde de hoofdman.

En Jeroen moest nu wel lezen, wat Joris geschreven had.

« Vannacht vluchten. Wij staan in de straat »
» tegenover den toren te middernacht. Paarden »
» buiten de stad. Een van ons houdt de koord »
» strak van den muur! »

— Vluchten... paarden... koord strak houden! Wat beteekent dat? vroeg de hoofdman. Niet liegen!

Jeroen moest de waarheid bekennen.

— En waar zijn die helpers? hernam de overste.

— O, dat moeten de pelgrims zijn, die in de taveerne van Colomo verblijven, zei een soldaat.

— Grijpt dezen kerel vast. Gaat met hem naar die herberg, en houdt de drie schavuiten aan! beval de hoofdman tot de krijgslieden.

Juist toen Jeroen aan de poort kwam, zag hij zijn vrienden. Hij was moedig en, ondanks zijn eigen gevaar, riep hij nog:

— Vlucht! Alles is mislukt!

De soldaten sloegen op hem en we weten, dat er een de drie vrienden nazette. Toen deze terug keerde, en zijn avontuur beschaamd vertelde, zei de hoofdman tot Jeroen:

— Gij hebt voor uw heer gewerkt... ik kan dat begrijpen... Ge zult honderd geeselslagen krijgen, en maak dan, dat ge uit de stad komt!

De hoofdman begaf zich in den toren.

Montigny en zijn page verwachtten weer ongeduldig het brood. Daar trad de hoofdman met soldaten binnen. Hij tastte aan de staven.

— Ja, ze zitten geheel los! riep hij uit.

— Mislukt! kreunde Montigny

Moedeloos zonk hij op zijn legerstede neer.

— O, moeder en gade... nooit zal ik u terug zien! zei hij, treurig.

— Als gij geen schuld hebt, waarom dan vluchten? vroeg de hoofdman.

— Waarom wordt ik gevangen gehouden? kreet Montigny.

— Dat zult ge van uw rechters vernemen... Ik redetwist er niet over.

De page werd van zijn meester gescheiden. En men bewaakte Montigny nog scherper.

De soldaat die zich had laten omkoopen, werd dien dag nog opgehangen. Jeroen kreeg zooveel geeselslagen, dat hij bloedend neerviel. Men droeg hem toen in een stal.

VII.

Tegen den avond waren de drie vluchtelingen bij de rivier de Taag, die soms bijna droog lag, maar nu veel water had.

Joris, Walter en Klaas waren zeer vermoeid. Walter hinkte zelfs. Ze geraakten niet vlug meer vooruit. Moedeloosheid overviel hen. Toch bleef Joris waakzaam. Op een heuveltop keek hij om.

— We worden achtervolgd! riep hij verschrikt. Ginds zijn soldaten!

— O, ik kan niet meer! kermde Walter. Laat mij dan maar achter!

— Dat nooit! beweerde Klaas.

Hij en Joris sleurden hem voort naar den oever.

— We zwemmen naar den overkant, zei Klaas. We zullen u voort trekken...

— Daar ligt een boot! riep Joris. Vooruit...

Ze gingen er heen. Er was geen lading; er lag alleen een opgerold zeil. Walter kon niets meer doen en strekte zich op den bodem uit. Joris en Klaas grepen twee riemen.

— Hier roeien ze raar, zei Klaas. Maar we kunnen dat op Spaansche manier ook.

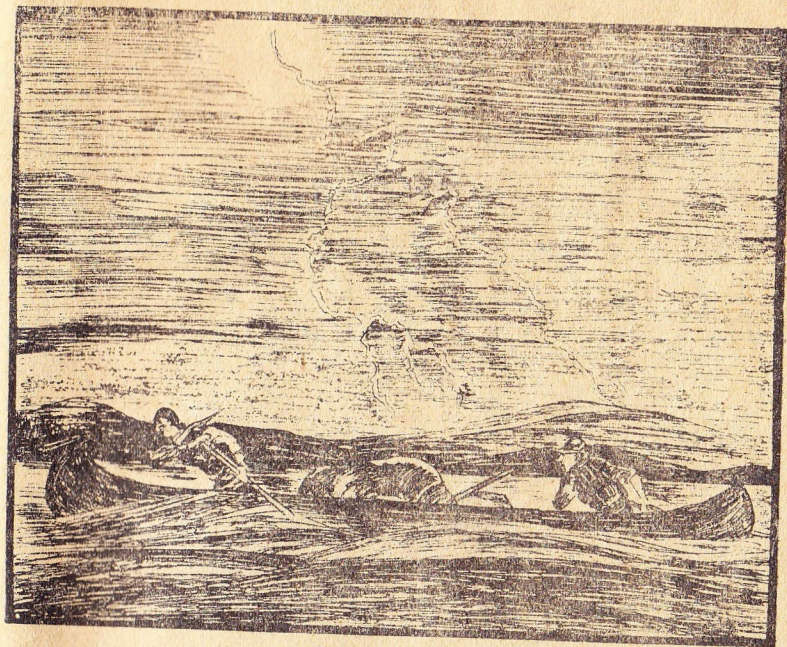
Zoo voeren ze snel heen. Wat weerden ze zich. Joris keek eens om. De soldaten waren op den heuvel, maar ver weg...

— Als we de rivier volgen, komen we aan de

zee... Het moge lang of kort duren... Het weer helpt ons, sprak Joris.

— Vindt ge? Ik hoor het donderen...

— Een onweer... Het zal de soldaten ophouden!

Het duurde niet lang of de bliksem schoot door de wolken. Het werd noodweer. Maar Joris en Klaas hielden zich niet op. Ze moesten weg uit dit vreeselijk land...

De bui duurde lang. Toen ze aftrok, werd het donker...

De achtervolgers waren het spoor kwijt.

Na dagen bereikten de drie vluchtelingen Portugal. Ze voeren tot aan de kust. Na een week kregen ze een plaats op een schip dat naar Antwerpen voer, waar ze veilig aankwamen.

Joris had te Brussel maar droevig nieuws te vertellen. Hij en zijn gezellen deden, wat ze konden. En de moeder en de vrouw van Hoorne waren hun zeer dankbaar.

Joris reed dan naar huis. Ontroerd begroette hij zijn vader.

Montigny werd zoo van nabij bewaakt, dat elke poging tot ontvluchting geheel onmogelijk was. Terwijl hij in Spanje gevangen zat, veroordeelde de Raad van Beroerten te Brussel hem ter dood.

Jeroen en de page keerden naar hun land terug.

De koning wilde Montigny niet openlijk ter dood laten brengen. Hij ontving slechte berichten over den opstand in de Nederlanden. En het nieuws van deze misdadige terechtstelling zou nog meer verontwaardiging wekken.

In de stad vertelde men, dat de edelman elken dag door de koorts zwakker werd.

En ja, Montigny was krank. Maar had hij de vrijheid terug gekregen, hij ware spoedig beter geworden. Hij werd in het geheim gewurgd.

E I N D E